

«فرهیختگان» وضعیت خدمات‌دهی مراکز مشاوره دانشگاه‌های مختلف

در دوران شیوع کرونا را بررسی کرد

مشاور مورد نظر در دسترس نیست!

زهرا رضایی

روزنامه‌نگار

سلامتی نعمتی است که به قول قدیمی‌ها مانند تاج پادشاهی است که تنها افراد بیمار می‌توانند آن را ببینند و انسان‌های سالم هیچ‌گاه قدرش را نمی‌دانند. فرقی نمی‌کند چرا بیمار شده‌ای، مساله اصلی این است که چطور بتوانی خودت را درمان کنی. شاید در این میان بخش اعظمی از جامعه وقتی اسم بیماری به گوش‌شان می‌رسد، تصورشان بیماری‌های جسمی باشد، اما اگر روح آدمی سالم باشد، بخش مهمی از سلامت جسم شخص نیز تضمین شده است. به عبارت دقیق‌تر سرمنشأ بسیاری از بیماری‌های جسمی، مشکلات روحی و روانی افراد است و تنها روانشناسان و روانپزشکان هستند که داروی درمان آن را در اختیار دارند. این روزها که فشارهای اقتصادی از یک‌سو و مصائب ویروس کرونا از طرف دیگر عرصه را بر مردم تنگ کرده، بالطبع فشارهای روحی بیشتری به اقشار مختلف جامعه وارد شده است. در این میان دانشگاه‌ها به خاطر میزبانی از نسل جوان کشور بیش از دیگر ارگان‌ها باید حواس‌شان به سلامتی روحی نیروی انسانی‌شان باشند، هرچند حالا شرایط آموزش غیرحضوری و ناهماهنگی‌های موجود در این زمینه و طبیعتاً تحمل مشکلات خارج از فضای آموزشی، باعث شده تا

بخشی از دانشجویان شرایط روحی خوبی را نداشته باشند، اما دانشگاه‌ها نیز به اذعان خود بیکار ننشسته‌اند و با تمام توان خود پای کار آمده‌اند تا خدمات مشاوره‌ای خود را در اختیار دانشجویان بگذارند. وجود تبلیغات مختلف در فضای مجازی اعم از مشاوره آنلاین و رایگان برخی دانشگاه‌ها مانند علم‌وصنعت باعث شد تا به سراغ این مراکز برویم و از نزدیک در جریان نحوه ارائه خدمات مشاوره‌ای آنها قرار بگیریم، هرچند دانشگاه‌ها به اندازه تبلیغات رنگارنگ‌شان پای کار نبوده‌اند، اما درمقابل برخی مراکز نیز نه تنها دانشجویان را تحت پوشش قرار می‌دادند، بلکه حواس‌شان به مردم عادی نیز بوده و برای آنها هم خدمات رایگان درنظر گرفته‌اند. پیش از بررسی نحوه ارائه خدمات مراکز مشاوره دانشگاهی شاید بد نباشد به این موضوع اشاره شود که به‌زعم نویسنده، به نظر می‌رسد مراکز مشاوره دانشگاهی در کشور به یکی از حساس‌ترین بخش‌ها تبدیل شده و ارتباط‌گیری با آنها به‌عنوان یک خبرنگار کار چندان راحتی نیست، تا جایی که پیگیری‌های متعددمان برای مصاحبه با مدیران این مراکز راه به جایی نبرد و به ناچار مجبور شدیم در قالب دانشجویی که نیاز به کمک‌های مشاوره‌ای دارد، موضوع را دنبال کنیم و بالاخره این ترفند کارساز افتاد و توانستیم با برخی از مشاوران در دانشگاه‌های مختلف صحبت کنیم.

«برای گرفتن مشاوره به کلینیک بیاید!»

دانشگاه علم‌وصنعت، اولین دانشگاهی بود که به سراغش رفتم، مرکز آکادمیکی که جزء دانشگاه‌های مادر مستقر در پایتخت به‌شمار می‌رود و از قضا در فروردین ماه امسال خبر از برقراری سامانه تلفنی مشاوره رایگان داده بود و حتی با انتشار پوستر، شماره همراه ۹ تن از مشاوران خود را در حوزه‌های مختلف روانشناسی، بالینی، تحصیلی، و خانواده‌رسانه‌ای کرده بود تا از این طریق بتواند به نیازهای دانشجویان خود جواب دهد، اما پیگیری‌های بیش از یک هفته‌ای من برای ارتباط برقرار کردن با تلفن ثابت مرکز مشاوره این دانشگاه نه تنها راه به جایی نبرد، بلکه وقتی بعد از تماس‌های مکرر توانستیم با یکی از مشاورانی که اسمش در پوستر آمده بود، تماس بگیریم با این جمله روبه‌رو شدیم: «مشاوره رایگان دانشگاه تنها تا آخر تیرماه بوده و اگر هنوز مایل به گرفتن مشاوره هستید، باید به کلینیک بیاید، البته برای این کار حتماً قبلاً با منشی هماهنگ کنید!» جوابی

«راه‌های مختلف دانشگاه تهران برای ارائه مشاوره به دانشجویان

وضعیت ارائه مشاوره در دانشگاه تهران که اولین دانشگاه کشور به‌شمار می‌رود، شرایط متفاوتی دارد؛ البته چند روزی طول کشید تا بالاخره بعد از شنیدن جمله «به‌منظور ارزیابی کیفیت خدمات مکالمات شما با همکاران ما ضبط می‌شود» توسط اپراتور، فردی آن طرف تلفن جوابم را بدهد، جوابی که بالاخره راهگشا بود و توانستم به راه ارتباطی مستقیم مشاوران آنلاین این دانشگاه برسم، هرچند به‌خاطر الزام ثبت شماره دانشجویی مجبور شدم از ادامه مسیر انصراف دهم و به‌جای آن بار دیگر به‌سراغ سایت مشاوره دانشگاه بروم و پیامم را به‌صورت الکترونیکی به ثبت برسانم، اما آنچه پرواضح است

«ارائه خدمات رایگان مرکز مشاوره دانشگاه علامه طباطبایی به مردم

دانشگاه علامه طباطبایی اما شرایط متفاوت‌تری را نسبت به این دو دانشگاه فراهم کرده است، شرایطی که نه تنها دانشجویان می‌توانند از نسخه‌های درمانی مشاوران آن استفاده کنند، بلکه مردم عادی هم به‌صورت رایگان از مزایای مرکز مشاوره این دانشگاه سود خواهند برد. ساعت نزدیک به ۱۳ بود که با شماره تلفن این مرکز تماس گرفتم و در کمال تعجب همان بار اول توانستم به مسئول مربوطه وصل شوم. بعد از گفتن شرح حالی از وضعیت این روزهایم، صدای پشت خط تلفن گفت: «کاملاً شرایط شما را درک می‌کنم، این تنها شما نیستید که کرونا مشکلات زیادی را برایتان ایجاد کرده، بلکه هر روز دانشجویان و بعضاً مردم عادی زیادی تماس می‌گیرند که با مشکلات آموزشی وضعیت نگران‌کننده‌ای را برایشان ایجاد کرده یا کرونا آنها

۹ نیمکت خبر

اعلام شرایط فرصت مطالعاتی اعضای هیات‌علمی در صنعت

دفتر ارتباط با جامعه و صنعت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «اعضای هیات‌علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور برای ثبت درخواست‌ها، محورهای همکاری، همچنین اطلاع از نیازهای فرصت مطالعاتی شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی به‌سایت دفتر ارتباط با جامعه‌وصنعت‌وزارت علوم، تحقیقات‌وفناوری مراجعه کنند، «فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیات‌علمی دانشگاه‌ها و مراکز علمی در جامعه و صنعت، زمینه مناسبی برای ارتباط بهتر دانشگاه‌وصنعت، گسترش همکاری‌های پایدار علمی، پژوهشی، رفع مشکلات علمی‌وتخصصی واحدهای عملیاتی فراهم می‌کند. در فرصت مطالعاتی، عضو هیات‌علمی در واحد عملیاتی دولتی یا غیردولتی (شامل بخش‌های صنعتی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، خدماتی و کشاورزی) حضور می‌یابد. واحد عملیاتی می‌تواند شامل وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، تشکلهای بخش خصوصی، بنگاه‌ها یا سازمان‌های فرهنگی و صنعتی، واحدهای پژوهش و توسعه، اقتصادی یا خدماتی دولتی یا غیردولتی باشد. این طرح در راستای تقویت و برقراری ارتباط منسجم دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی با جامعه‌وصنعت در همه حوزه‌های علمی همچنین عملیاتی کردن یافته‌های اعضای هیات‌علمی در جامعه و صنعت تدوین شد. براساس آیین‌نامه این طرح، استادان از موافقت دانشگاه می‌توانند بین سه تا ۶ ماه برای واحدهای اقتصادی و صنعتی مأمور شده و جهت کمک و بهبود کیفی و عملیاتی واحدهای فوق همکاری کنند.

اینترنت همه سامانه‌های دانشگاهی رایگان شد

علی خاکی صدیق از همکاری با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای بهبود خدمات اینترنتی در دسترسی دانشجویان به آموزش‌های الکترونیکی خبر داد. معاون آموزشی وزیر علوم گفت: «یکی از مهم‌ترین چالش‌ها و موانع در مسیر ارائه آموزش‌های الکترونیکی، هزینه بالای اتصال به اینترنت و ترافیک مورد مصرف بود که برای رفع این مشکل در نیمسال تحصیلی قبل و در تعامل با وزارت ارتباطات، بخشی از سامانه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی از ترافیک رایگان برخوردار شدند، به گونه‌ای که همه دادوستدهای اطلاعات از سوی استادان و دانشجویان روی این سامانه‌ها به‌طور رایگان صورت پذیرفت.» وی ادامه داد: «ضمن تشکر از توجه وزیر ارتباطات و مسئولان آن وزارتخانه، در ادامه همکاری پیشین، مقرر شد در نیمسال تحصیلی جاری نیز همانند ترم گذشته، همه سامانه‌های دانشگاهی از این امکان بهره‌مند شوند و فهرست این سامانه‌ها از سوی وزارت عتف در اختیار وزارت ارتباطات قرار گرفت.» خاکی صدیق افزود: «همچنین مقرر شد وزارت ارتباطات سامانه‌ای را راه‌اندازی کند که از این پس دانشگاه‌ها بتوانند به‌صورت مستقیم اطلاعات سامانه‌های خود و حتی سرورها و دیگر زیرساخت‌های موجود یا مورد نیاز خود را روی آن بارگذاری کنند تا وزارت ارتباطات بی‌واسطه به آنها خدمات‌رسانی کند.»

«مرکز مشاوره امیرکبیر: امیدواری برای ارتباط با مشاوران

نمی‌کشد که همه تصوراتت خراب می‌شود؛ چرا که اصلاً قرار نیست هیچ کس به تلفنت جواب بدهد، چند روزی تلاش می‌کنم و هر بار نیز در ساعت‌های مختلف تماس می‌گیرم تا شاید بخت این شماره باز شود! و بتوانم بالاخره با یکی از مشاوران صحبت کنم، اما تلاش‌هایم به هیچ‌ختم می‌شود و عملاً هیچ کس نیست که بتوانم با او حتی در حد چند جمله با مسئول دانشگاه تهران و علامه طباطبایی صحبت کنم چه برسد از اینکه بخواهم از او مشاوره بگیرم!

«ارائه مشاوره فردی، خانوادگی، تحصیلی، ازدواج، مسدودکاری، خدمات روانسنجی و... از ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۸ است.» این جمله‌ای است که بعد از باز شدن سایت مرکز مشاوره دانشگاه امیرکبیر با آن روبه‌رو می‌شوی، جمله‌ای امیدبخش که این تصور را ایجاد می‌کند بعد از اولین تماس با شماره‌ای که پایین این جمله آورده شده، می‌توانی با مشاوران این دانشگاه صحبت کنی و با راهنمایی‌های آنها راهکار حل مشکل‌ت را پیدا کنی، اما نمی‌دانی خیلی طولی

«مرکز مشاوره دانشگاه تربیت مدرس، جذاب، اما نه چندان کاربردی

صفحه اطلاع‌رسانی در اینستاگرام و تلگرام و... اشاره کرد. جالب اینکه مسئولان مرکز مشاوره این دانشگاه حتی قوانین مربوط به استفاده از مشاوره غیرحضوری را نیز به اطلاع دانشجویان رسانده بودند، اما مساله اصلی این اینجاست که چندین بار تماس با دو شماره ذکر شده در سایت دانشگاه آن هم برای گرفتن وقت مشاوره غیرحضوری اصلاً نتیجه‌ای در بر نداشته که بتوانم از طریق آن به مرحله بعدی که همان صحبت با مشاوران این دانشگاه است، بروم.

دانشگاه تربیت مدرس را نیز امتحان کردم، اما تلاش‌هایم برای صحبت تلفنی با مشاوران این مرکز به جایی نرسید، حتی زدن ایمیل به آدرس پست الکترونیکی که در سایت این مرکز درج شده نیز گره‌ای از کارم باز نکرد و هیچ جوابی از سمت این مرکز دریافت نکردم. دانشگاهی که البته در طول دوران کرونا برنامه‌های مختلفی را برای حفظ سلامت روحی دانشجویان برگزار کرده بود که از جمله آن می‌توان به راه‌اندازی مشاوره غیرحضوری، لایو اینستاگرامی و راه‌اندازی کانال و

«هیچ کس پاسخگوی تلفن مرکز مشاوره برتر دانشجویی کشور نیست

است. نکته جالب اینکه این دانشگاه اتاق‌های مشاوره در پردیس‌های یک، ۲، ۳، ۴ و ۵ و خوابگاه فجر یک، ۲، ۳، ۴ و ۵ دارد که به اذعان سایت این دانشگاه عمدتاً در عصر و شب فعال خواهد بود. حتی شعبه دو و سوم این مرکز نیز در دفتر دانشکده علوم و دانشکده دامپزشکی فعال است اما با توجه به شیوع کرونا و غیرحضوری شدن آموزش برای بخش اعظمی از دانشجویان به نظر می‌رسد مرکز مشاوره این دانشگاه نتوانسته آن‌طور که باید در زمینه مشاوره غیرحضوری فعال باشد.

دانشگاه فردوسی مشهد که امسال برای دوازدهمین سال پی در پی به‌عنوان مرکز مشاوره برتر دانشجویی کشور انتخاب شده، مقصد آخرم بود؛ دانشگاهی که طبق آنچه در سایت مرکزش اعلام کرده از ساعت ۸ تا ۱۸ آماده پاسخگویی به تماس‌های دانشجویان است اما وقتی با دو شماره مربوط به مرکز مشاوره تماس می‌گیری و به بخش پذیرش وصل می‌شوی، هیچ کس پشت خط جواب تلفن را نمی‌دهد. تفاوتی هم ندارد چه ساعتی تماس گرفته‌ای، چرا که اگر صبح تماس بگیری ۱۸ عصر باز نتیجه همان خواهد بود که قبلاً بوده

«تلاش‌های بی‌نتیجه برای مصاحبه با مسئول دفتر مشاوره و سلامت سازمان امور دانشجویان

شرایط مشاوره غیرحضوری برای دانشجویان فراهم شود، اما وقتی پای عمل به میان می‌آید، باید گفت که دانشگاه‌ها اهتمام ویژه‌ای برای این کار قائل نیستند و مراکز مشاوره نیز صرفاً به انجام چند اقدام نمایشی بسنده می‌کنند. در مقابل اما نباید فراموش کرد که دوری از محیط آموزشی، نبود زیرساخت‌های لازم برای آموزش غیرحضوری، مشکلات اقتصادی، خانوادگی و... شرایط سختی را پیش‌روی دانشجویان گذاشته است که اگر از الان فکر جدی‌ای برای آن صورت نگیرد، مشخص نیست درصورت بازگشایی دانشگاه‌ها بعد از تمام شدن جنگ نابرابری که این ویروس نانومتری راه انداخته، فضای حاکم بر دانشگاه‌ها چگونه خواهد بود. درحالی که خبرهای غیررسمی از محیط دانشگاه‌ها در دوران پیش از شیوع کرونا نیز حاکی از وضعیت نامساعد آسیب‌های اجتماعی در میان دانشجویان داشت، موضوعی که طبیعتاً در شرایط فعلی زنگ خطر جدی‌تری را به صدا درآورده است که می‌طلبد مسئولان به معنی واقعی کلمه وارد میدان شوند و از گسترش این آسیب‌ها در میان قشر دانشجو جلوگیری کنند.

چهارمین فراخوان تعیین تکلیف بورسیه‌های بالاتکلیف منتشر شد

شورای عالی انقلاب فرهنگی، چهارمین فراخوان تعیین تکلیف بورسیه‌های بالاتکلیف را منتشر کرد. متقاضیان بورسیه که دارای حکم بورس و مدرک دکتری هستند و در سه فراخوان اخیر بورسیه‌های بالاتکلیف شرکت نکرده‌اند، امکان ثبت‌نام در چهارمین فراخوان بورسیه هیات‌عالی جذب را دارند. این مهلت به مدت یک ماه آغاز شده است و متقاضیان می‌توانند به سامانه <https://sccr.ir/forms/register> برای ثبت‌نام مراجعه کنند. در این فراخوان، رتبه‌هایی (بورسیه) که در مقطع دکتری دانش‌آموخته شده‌اند و رتبه‌هایی که دارای حکم بورس و مدرک دکتری هستند، امکان ثبت‌نام در فراخوان را دارند. دانشجویان دکتری در حال تحصیل نباید این فرم را پر کنند. اسامی رتبه‌ها به اداره کل بورس وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تایید ارسال می‌شود؛ عدم تایید اداره کل بورس عدم پیگیری را به دنبال خواهد داشت. براساس اعلام هیات‌عالی جذب شورای عالی انقلاب فرهنگی، رتبه‌هایی که در فراخوان سال‌های ۹۶، ۹۷ و ۹۸ هیات‌عالی جذب ثبت‌نام کرده‌اند، مجاز به شرکت در فراخوان نیستند. همچنین رتبه‌هایی که سن آنها در زمان فارغ‌التحصیلی دکتری پایین‌تر از ۴۰ سال باشد و رتبه‌هایی که معدل کارشناسی بالاتر از ۱۴ و کارشناسی ارشد بالاتر از ۱۶ دارند، مجاز به شرکت در فراخوان هستند.